

Thomas Aquinas writes in the *Summa Theologica*: “Music is the exaltation of the mind derived from things eternal, bursting forth in sound.” The quotation most aptly describes the repertoire on the Norwegian chamber choir Schola Cantorum’s recording of hymns to Mary, the Mother of God, in which tranquillity, eternity and ‘bursting forth into sound’ are encountered in many different guises.

Thomas Aquinas skrev om hymner at de «oppstår når tanken dveler ved det evige og det bryter fram i stemmen». Både det dvelende, det evige og utbruddet finnes i ulike former på Schola Cantorum’s innspilling av musikk til Jomfru Marias ære.

- 1 Benjamin Britten: A Hymn to the Virgin
- 2 Francis Poulenc: Salve Regina
- 3 Maurice Duruflé: Ubi caritas
- 4 Eric Whitacre: Lux aurumque
- 5 Morten Lauridsen: O nata lux
- 6 Martin Ødegaard: Komm
- 7 Kjell Mørk Karlsen: O Magnum Mysterium
- 8 Anton Bruckner: Ave Maria
- 9 Sergei Rachmaninoff: Bogoróditse Dévo
- 10 Arvo Pärt: Bogoróditse Dévo
- 11 Ola Gjeilo: Tota pulchra es
- 12 Andrew Smith: Pulchra es tu Maria
- 13 Andrew Smith: Stabat Mater
- 14 Trond Kverno: Stabat Mater Dolorosa

SCHOLA CANTORUM
Tone Bianca Sparre Dahl

Recorded in DXD 24bit/352.8kHz

5.0 DTS HD MA 24/192kHz

2.0 LPCM 24/192kHz + msShuttle MP3 and FLAC

2L-095-SABD made in Norway 20©13 Lindberg Lyd AS

COMPACT
DISC
DIGITAL AUDIO

SUPER AUDIO CD

pure
audio

Blu-ray Disc™
dts-HD
Master Audio

EAN13: 7041888518228

2L⁹⁵

Hymn to the Virgin

SCHOLA CANTORUM Tone Bianca Sparre Dahl

- 1 Benjamin Britten *A Hymn to the Virgin* 3:21
- 2 Francis Poulenc *Salve Regina* 4:23
- 3 Maurice Duruflé *Ubi caritas* 2:26
- 4 Eric Whitacre *Lux aurumque* 3:48
- 5 Morten Lauridsen *O nata lux* 4:10
- 6 Martin Ødegaard *Komm* 10:05
- 7 Kjell Mørk Karlsen *O Magnum Mysterium* 5:52
- 8 Anton Bruckner *Ave Maria* 3:19
- 9 Sergei Rachmaninoff *Bogoróditse Dévo* 2:49
- 10 Arvo Pärt *Bogoróditse Dévo* 1:14
- 11 Ola Gjeilo *Tota pulchra es* 6:28
- 12 Andrew Smith *Pulchra es tu Maria* 2:02
- 13 Andrew Smith *Stabat Mater* 5:06
- 14 Trond Kverno *Stabat Mater Dolorosa* 7:18

SCHOLA CANTORUM
Tone Bianca Sparre Dahl

Soloists track 1: Mathilde Salmi Marjavanja, Åste Jensen Sjøvaag,
Eivind Michael Skretting and Eivind Støylen

Soloists track 6: Ingrid Stige, Åste Jensen Sjøvaag,
Ludvik Kjærnes and Magnus Dorholt Kjeldal

The Virgin Mary illuminated in sound

Thomas Aquinas writes in the *Summa Theologica*: “Music is the exaltation of the mind derived from things eternal, bursting forth in sound.” The quotation most aptly describes the repertoire on the chamber choir Schola Cantorum’s recording of hymns to Mary, the Mother of God, in which tranquillity, eternity and ‘bursting forth into sound’ are encountered in many different guises. The composers represented here have often chosen to allow their music to evolve in stable structures and remain within static harmonic spaces even when the music becomes expressive and dramatic.

The recording opens with British composer **Benjamin Britten**’s (1913–1976) *A Hymn to the Virgin*. The words, of unknown origin, are a mixture of English and Latin; Britten’s setting calls for two choirs, thus emphasizing the dual structure of the text. The verses in Latin are sung by a solo quartet as responses to the full choir. Both languages are crucial to the meaning of the poem as a whole, as is illustrated in the following example that deals with the Fall of Man and God’s mercy:

All this world was forlorn, *Eva peccatrice*
Till our Lord was yborn, *De te genetrice*

A Hymn to the Virgin is one of Britten’s earliest works, dating from 1930 when he was still a student at the Royal College of Music, and his characteristically lucid, open harmonic style is already in evidence. In the course of the piece the opening divisions between question and response gradually develop into a through-composed work. The music remains true to the words, organic and radiant.

The offices of the Roman Catholic liturgy contain four Marian antiphons. Antiphons were originally sung as responses to biblical psalms, and gradually evolved into independent pieces. **Francis Poulenc** (1899–1963) set the antiphon *Salve Regina* in his distinctive mix of neoclassical effortlessness and sincerity. Unlike the ironic distance that might be said to characterize the music of many of the composers who moved in the same 1920s Parisian circles, there is invariably a more earnest undertone to Poulenc’s work. It is densely woven yet lucid, and Poulenc’s harmonic fingerprint is instantly recognizable. *Salve Regina* was composed after the *Quatre Motets pour un temps de pénitence* and before *Figure humaine* – Poulenc’s cantata for unaccompanied double choir to words by the surrealist poet Paul Éluard.

Ubi caritas is an antiphon that is traditionally sung during Holy Week. **Maurice Duruflé** (1902–1986), who was organist at the church of St-Étienne-du-Mont in Paris for most of his life, opens his setting with the first notes of the Gregorian melody, a motif using four notes that ends openly on the dominant; the motet itself describes a gentle, balanced musical arch concluding with the opening motif and a sustained ‘Amen’. Dialogue is a feature of this work also: the altos, who have the melody, are divided into two antiphonal choirs. The mood of the piece is restrained and warm and reflects the invitation of the words to gather and rejoice, fear and love God. *Ubi caritas* is the first of four unaccompanied motets Duruflé composed on Gregorian themes. As a set the four motets have an arch form in which the two faster, more exalted pieces are framed by two calmer, radiant ones.

Eric Whitacre’s (1970–) *Lux Aurumque* (‘Light and Gold’) takes us temporarily away from the recording’s Marian theme. Whitacre’s music inhabits a meditative, semi-religious world conceptually independent of centuries old European liturgical traditions. The words, describing golden light, angels and a newborn child, are a Latin translation of a poem by the contemporary American writer Edward Esch. Whitacre used *Lux Aurumque* for his Virtual Choir project, in which thousands of singers all over the world contributed to a performance of the piece via YouTube. In a project such as this there is obviously limited opportunity for spontaneity and spur-of-the-moment ideas. The music consists of extended, dynamically swelling phrases and lingering suspensions.

O Nata Lux by **Morten Lauridsen** (1943–), another work on the theme of light, is the third movement of a cycle of pieces entitled *Lux Aeterna*. The words relate to Pentecost and the Transfiguration when the disciples saw Jesus engulfed in light and transfigured before their eyes. Many composers have set this text, including the great English Tudor composer Thomas Tallis. In Lauridsen’s setting the words are painstakingly sculpted in even eighth notes – reminiscent of the sound of the organ. The music gradually reveals more expansive, continuous textures as the words describe how all who believe may partake of the body of Christ. Lauridsen’s style is eclectic and derives its inspiration from a wide range of historical sources. He quotes Roman Catholic liturgy, Federico Garcia Lorca, Italian renaissance madrigals and poets including Rainer Maria Rilke. Morten Lauridsen is one of the most frequently performed American composers of today.

The Norwegian composer **Martin Ødegaard** (1983–) contributes a meditation on J.S. Bach’s motet *Komm, Jesu, komm*. Interspersed between familiar chords, motifs and ornaments from Bach’s piece Ødegaard teases out his material into expansive textures punctuated by characteristic, Bach-like outbursts. At certain points there are direct quotations of the original motet. Knut Nystedt’s effective reading of the Bach chorale *Komm, süßer Tod*, in which time seems to be suspended, might also have been a source of inspiration. But whereas Nystedt’s approach is to divide the choir into five quartets each singing the chorale at a different tempo, Ødegaard’s approach is more associative. Ødegaard is also a trained folk music singer; this tradition is in evidence in various trills and ornaments that are obviously folk music inspired.

O Magnum Mysterium is the first movement of **Kjell Mørk Karlsen’s** (1947–) Christmas oratorio. The words are from a responsory for Christmas morning that describes the child in the manger and celebrates the woman who gave him birth. Extended, static textures gradually emerge from stepwise progressions and dissonances. The music follows the rhythm of the words and is often homophonic and characterised by meditative calm.

Ave Maria by **Anton Bruckner** (1824–1896) opens with an even greater sense of tranquillity. The music moves slowly through a radiant harmonic universe in the key of F major. The first four lines of this famous prayer to the Virgin are taken from the angel Gabriel’s greeting to Mary in St Luke’s gospel. The opening passage is marked ‘very slow’; the long lines and slow-moving textures are best suited to large, romantic choirs. A chamber choir has to negotiate tempo, but may more easily bring out the luminous qualities of Bruckner’s harmonies. The music progresses in small steps and great dynamic variation. The piece opens with women’s and men’s voices separately, coming together on the name ‘Jesus’.

Russian Orthodox liturgical musical is often darker in colour than that of the Protestant and Roman Catholic Church. *Bogoróditse Dévo* is the Russian Orthodox version of the Ave Maria and is used in the Vigil, the eighth and last of the daily offices. **Sergei Rachmaninoff** (1873–1943) composed the fifteen movements of his *All-Night Vigil* in the course of just two weeks in the winter of 1915. Following the revolution in 1917 all religious music was prohibited in Russia and Rachmaninoff’s work became to many a powerful symbol of an era that came to an end when the revolution broke out.

One might easily be led to believe that the Estonian composer **Arvo Pärt**'s (1935–) setting of the same text was composed as a deliberate antithesis to the slow, dark sonorities of Russian Orthodox music. Pärt's *Bogoróditse Dévo* is brief, fast and playful and the music is reminiscent of Nordic folk songs. It is written in a style Pärt calls *tintinnabuli* which he developed after having departed from the serial techniques of his earlier works. Following a period during which he did not compose at all, Pärt became inspired by Gregorian chant and began to write simple, stepwise melodic lines coupled with triadic harmonies. 'Tintinnabulum' means 'bell' and refers perhaps to the repetitions of the triadic notes, like the ringing of bells – an insistent, rhetorical nostalgic quality, precise yet elegant – which has become a trademark of Arvo Pärt's music.

Ola Gjeilo's (1978–) music occupies similar territory to that of Whitacre and Lauridsen, nonetheless displaying considerable harmonic individuality and variation. *Tota pulchra es* is a fifth-century Roman Catholic prayer venerating Mary as innocent and free from sin. The piece opens with a plagal cadence and after a few bars begins to twist kaleidoscopically through several keys, lending the music energy and momentum. Gjeilo avoids an over-obvious reading of the text; a passage describing Mary's clothes as white as snow and her face as radiant as the sun, for example, is set in A flat minor.

Pulchra es tu Maria by **Andrew Smith** (1970–) is based on the English medieval Marian antiphon *Salve mater redemptoris*. This short, through-composed piece is characterized by an unbroken atmosphere of radiant calm, reminiscent of Bruckner's lucid, tranquil sound world.

Concluding the recording are two settings of the *Stabat Mater*, a famous thirteenth century hymn describing the grief of Mary at the cross. Andrew Smith and Trond Kverno have each contributed settings that are, in a positive sense, static; Smith's opens with a circular motif that gradually expands; men and women alternate antiphonally and the music is stripped down to a single tenor line before reaching a dramatic and dynamic climax on the word 'victoriae'. The circular progression of the opening returns at the end to give the work a tripartite form. The music is seldom directly descriptive, instead seeking to achieve a consistent, atmospheric entity.

Trond Kverno (1945–) introduces his *Stabat Mater Dolorosa* with an arch motif and simple ornaments apparently derived, as in Ødegaard's piece, from folk music. Kverno's work progresses through a tritone-based harmonic landscape in which diminished chords circulate with increasing dynamic intensity descriptive of the pain and suffering expressed in the words. Schola Cantorum's clear, effortless sound comes into its own when confronted with the interweaving textures of Kverno's music, and the luminous quality of the music itself seems to offer hope in the midst of pain and grief.

Schola Cantorum

Throughout its existence the chamber choir Schola Cantorum has had high ambitions. The choir has built up an international reputation and has made it a trademark to include newly written music in its programmes. This is thanks to the work of Knut Nystedt (1915–), organist, composer and conductor, who returned to Norway in 1964 after studying in the USA and started a choir at the music department of the University of Oslo. The choir continues to recruit members from the department of music, as well as from the Norwegian Academy of Music in more recent years.

The American choral tradition in which Nystedt was trained emphasises the importance of new music – a practice Nystedt brought back with him to Oslo. Knut Nystedt's music became a vital element of Schola Cantorum's repertoire.

Nystedt directed Schola Cantorum until 1985, during which time he also founded and directed the Norwegian Soloists' Choir. Following an intervening period during which Jon Fylling and Carl Høgset in succession led the choir Kåre Hanken, organist and conductor, took over in 1987. In the course of the ensuing decade Schola Cantorum's many activities included tours to Japan and South Africa and the release of two CDs, the second of which was dedicated exclusively to the music of Knut Nystedt.

In 1999 Eirik Sørborg, at the time a tenor in the choir, took over as conductor. Tone Bianca Sparre Dahl became conductor in 2002, and has further established the choir's firm position in Norway's music life. Schola Cantorum collaborates regularly with leading musicians and ensembles such as the Norwegian Radio Orchestra, the Norwegian Wind Ensemble and Nordic Voices. Schola Cantorum has a varied repertoire that includes contemporary music, folk music and collaboration with the metal band Dimmu Borgir. In recent years the choir has visited Italy, Sweden, Finland, South Korea, Russia, Denmark, Germany and Ukraine. Tone Bianca Sparre Dahl has continued Nystedt's tradition of performing modern music and this recording contains several works by Norwegian composers all of whom have carried forward Nystedt's legacy in their own way. This is Schola Cantorum's second recording under the leadership of Tone Bianca Sparre Dahl.

Tone Bianca Sparre Dahl

trained as a singer and pianist and specialized in the Kodaly method in Hungary before taking her diploma exam in choral conducting at the Norwegian Academy of Music. She has directed Schola Cantorum since 2002 and was for a period director of the Norwegian Student Choral Society. She was conductor of the Norwegian Youth Choir for 2012 and 2013. In addition to teaching at the Norwegian Academy of Music, Dahl also teaches at the music department of the Waldorf School in Oslo, and she regularly receives invitations to appear as a guest conductor and seminar holder in Norway and abroad.

Maria og lyset

Thomas Aquinas skrev om hymner at de oppstår når tanken dveler ved det evige og det bryter fram i stemmen. Både det dvelende, det evige og utbruddet finnes i mange ulike former på denne platen, der kammerkoret Schola Cantorum har spilt inn flere hymner til Maria. Jesu mor. Komponistene lar ofte musikken hvile i stabile former og oppholder seg lenge i samme harmoniske rom, selv om uttrykket kan være dramatisk.

Det åpner med en hymne til Maria av den britiske komponisten **Benjamin Britten** (1913–1976). Teksten er skrevet av en anonym forfatter på en blanding av engelsk og latin. Britten bruker to kor og gjenspeiler dermed den todelte formen i teksten. Versene på latin blir sunget av en solokvartett som svar til hovedkoret. Begge språk er like viktige for meningsinnholdet, som i denne strofen om syndefallet og nåden:

All this world was forlorn, *Eva peccatrice*
Till our Lord was yborn, *De te genetrice*

Det er et tidlig verk, skrevet i 1930 da Britten ennå studerte på Royal College of Music, men komponisten har allerede en gjenkjennelig signatur med en lys og åpen harmonikk. I løpet av stykket gror begynnelsens klare inndeling i spørsmål og svar gradvis sammen til noe mer gjennomkomponert. Musikken er tekstnær, organisk og varm.

Til den katolske liturgiens tidebønnener hører fire Maria-antifoner. Opprinnelig ble antifoner framført av kor som et svar til bibelske salmer, men etter hvert kunne den også stå på egne ben. **Francis Poulenc** (1899–1963) har tonesatt antifonen *Salve Regina* med særegen blanding av neoklassisk letthet og avstand og med en dyp, direkte inderlighet. Til forskjell fra den ironiske distansen som kan prege musikken til mange av komponistene i kretsen rundt ham i Paris på 1920-tallet, har Poulencs musikk nesten alltid en alvorlig klangbunn. Den er tettvevd og klar på samme tid, og komponisten har et harmonisk fingeravtrykk man umiddelbart kjenner igjen. *Salve Regina* er skrevet etter de fire kjente pinsemotettene og før *Figure humaine*, Poulencs store kantate til tekst av surrealistpoeten Paul Éluard.

Ubi caritas er en antifon som ofte synges i tilknytning til påskeuken. **Maurice Duruflé** (1902–1986), organist i kirken St-Étienne-du-Mont i Paris gjennom hele sitt liv, åpner verket med intonasjonen i den gregorianske melodien, en firetoners sirkel-

bevegelse som ender åpent og dominantisk. Selve motetten står rolig og balansert i en buform, og til slutt gjentas intonasjonen og leder fram mot et dvelende amen. Også her er dialogformen tydelig. Altene, som har melodien, er delt i to kor som svarer hverandre. Stemningen er tilbakeholdt og varm og spiller tekstens oppfordring til menigheten om å samle seg, glede seg, frykte og elske Gud. *Ubi caritas* er den første av fire a cappella-motetter Duruflé skrev over gregorianske temaer. Som helhet har disse fire motettene også form som en bu. To rolige, avklarede komposisjoner rammer inn to hurtigere og mer eksalterte verk.

Med **Eric Whitacres** *Lux Aurumque* forlater vi Maria. Musikken holder seg i et meditativt, halvreligiøst univers. Whitacre (1970–) skriver musikk som forholder seg helt fristilt og nesten konseptuelt til århundrelange europeiske liturgitradisjoner. Teksten til *Lux Aurumque* er opprinnelig et dikt av den nålevende amerikanske forfatteren Edward Esch, som er oversatt fra engelsk til latin. Den forteller om et gyldent lys, engler og et nyfødt barn. *Lux Aurumque* er blant annet framført i et prosjekt komponisten har kalt *Virtual Choir*, der mange tusen mennesker på forskjellige steder i verden synger i kor sammen via internettjenesten youtube. I et YouTube-chor har det uventede og plutselige nødvendigvis begrenset armlag. Musikken består av lange fraser med dynamisk svellende former og dvelende forholdninger.

Verket *O Nata Lux* av **Morten Lauridsen** (1943–), også over en tekst om lys, er det tredje av fem i syklusen *Lux Aeterna* fra 1997. Liturgisk er denne teksten knyttet til pinsen og transfigurasjonen, da disiplene ble vitne til at Jesus ble omgitt av lys og ble forvandlet foran øynene deres. Flere kjente komponister har tonesatt *O Nata Lux*-teksten, blant dem den store renessansekomponisten Thomas Tallis. I Lauridsens hender blir teksten møysommelig meislet ut i jevne åttendedeler som gir assosiasjoner til orgelets toneproduksjon. Etter hvert åpner musikken større og mer kontinuerlige klangerom der teksten forteller hvordan alle troende skal få ta del i Jesu legeme. Lauridsen skriver eklektisk i en rekke forskjellige stiler og henter inspirasjon fra et omfattende historisk materiale. Han kan sitere katolsk liturgi, Federico Garcia Lorca, italienske renessansedrigaler eller poeter som Rainer Maria Rilke. Lauridsen er en av de mest framførte nålevende amerikanske komponistene.

Norske **Martin Ødegaard** (1983–) har skrevet en meditasjon over J. S. Bachs motett *Komm, Jesu, komm*. Innimellom gjenkjennelige akkorder, vendinger og forsiringer fra

Bachs motett strekker han materialet sitt ut til store åpne klanger som han punkterer med karakteristiske Bach-lignende utbrudd. Enkelte steder er motetten også åpent sitert. Knut Nysteds stramme, effektfulle utstrekning av Bach-koralen *Komm, si siffer Tod* fra 1988 spøker kanskje også i bakgrunnen. Men der Nystedt skaper kontinuerlige klanger ved å dele koret i fem kvartetter som synger originalkoralen i forskjellig grunn-tempo, komponerer Ødegaard mer assosiativt. Han har også bakgrunn som kveder, og noen steder hører man triller og forsinginger som tydelig er folkemusikkinspirert.

O Magnum Mysterium er første sats av **Kjell Mørk Karlsens** (1947–) juleoratorium. Teksten er et responsorium til julemorgen. Den beskriver barnet i krybben og hyller kvinnen som har båret barnet fram. Lange, stabile klangflater vikler seg langsomt ut av trinnvise bevegelser og dissonanser. Musikken følger tekstrytmen, ofte i homofon tekstur, og verket er preget av en meditativ ro.

Ave Maria av **Anton Bruckner** (1824–1896) åpner enda roligere. Musikken beveger seg langsomt i et åpent, lyst og durpreget harmonisk univers. De første fire linjene i teksten er hentet fra engelen Gabriels hilsen til Maria i Lukasevangeliet. Åpningsfrasen er merket “svært langsomt”, og de lange, seige linjene er skrevet for store, romantiske kor. Et kammerkor må forhandle i tempo, men kan samtidig lettere få fram lyset i Bruckners harmonikk. Musikken flytter seg med små bevegelser og store dynamiske variasjoner. Verket åpner med kvinnestemmer og mannstemmer hver for seg, før de samles i navnet Jesus.

Russisk-ortodoks liturgisk musikk har ofte mørkere farger enn den protestantiske og katolske. *Bogoróditse Dévo* er en ortodoks hilsningsstekst til jomfru Maria, hentet fra vigilien, den åttende og siste av døgnets tidebønner. Vigilie er latin for å våke, og tidebønnen finner sted om natten. **Sergei Rachmaninoff** (1873–1943) skal ha komponert de femten satsene i sin *Vigilie* på to uker vinteren 1915. Etter revolusjonen i 1917 ble all religiøs musikk forbudt i Russland, og Rachmaninoffs *Vigilie* ble for mange et sterkt symbol på epoken som tok slutt da revolusjonen brøt ut.

Estiske **Arvo Pärts** (1935–) versjon av samme tekst kan nesten mistenkes å være skrevet som bevisst motsats til den langsomme, mørke russisk-ortodokse liturgien. Hans *Bogoróditse Dévo* er kort, hurtig og leken og kan rent musikalsk minne om lyse, nordiske folkesanger. Den er komponert i en stil kalt *tintinnabuli*, som Pärt utviklet etter å ha forlatt de serielle teknikkene han arbeidet med i sine første verk. Etter en lengre skrivepause ble han inspirert av gregoriansk sang og begynte å skrive

enkle, trinnvise melodilinjer over treklangbasert harmonikk. *Tintinnabulum* betyr liten bjelle, og musikken ringler av gårde, likefrem, men samtidig insisterende, med en retorisk nostalgi og en presis eleganse som Pärt har gjort til sitt varemerke.

Ola Gjeilo (1978–) musikk beveger seg i samme landskap som Whitacre og Lauridsen, likevel med stor harmonisk individualitet og variasjon. *Tota pulchra es* er en katolsk bønn fra 400-tallet som portretterer Maria som syndfri og uskyldig. Gjeilo åpner den med en plagal kadens, men etter få takter vrir musikken seg kaleidoskopisk innom mange tonearter på en måte som gir energi og framdrift til det musikalske forløpet. Komponisten unngår overtydelig utkomponering av teksten. For eksempel er et tekstparti som forteller om at Marias klær er hvite som snø, og ansiktet hennes lyser som solen, skrevet ut i ass-moll.

Pulchra es tu Maria av **Andrew Smith** (1970–) er skrevet over en Mariatekst fra *Salve mater redemptoris* i den anglikanske liturgien. Den gjennomkomponerte, flerstemte satsen er preget av varme og ro. Uten brudd eller antifone strukturer peker den tilbake mot Bruckners rolige, åpne klangerom.

Som avslutning av innspillingen står to utgaver av *Stabat Mater*, den kjente hymnen som beskriver Maria stående i sorg ved Jesu kors. Andrew Smith og Trond Kverno har på hver sin måte og i positiv forstand skrevet stillestående musikk. Hos Smith begynner det i små sirkler som langsomt vokser seg større. Kvinnestemmer og mannstemmer svarer hverandre, musikken strippest helt ned i en linje tenoren får synge alene, og det hele samles i et dramatisk og dynamisk høydepunkt på ordet *victoriae*, seire. Sirkelbevegelsene i åpningen vender tilbake til slutt og gir verket en tredelt form. Musikken er sjelden direkte ordmalende, den legger heller vekt på å skape en solid og stemningsfull helhet.

Også **Trond Kverno** (1945–) åpner sin *Stabat Mater Dolorosa* med et buemotiv og en enkel forsing som på samme måte som hos Ødegaard kan høres som om den har folkemusikalske aner. Satsen beveger seg i et tritonusbasert harmonisk landskap der forminskede akkorder sirkler rundt med stadig sterkere dynamisk intensitet og leder tankene til tekstens uro og lidelse. Den lyse, lette klangen i Schola Cantorum vokser på å kunne arbeide med og skinne gjennom motstanden Kvernos musikalske vev gir dem. Samtidig har musikken noe lyst og klart over seg som spenner en himmel av hlep over det sørgelige.

Schola Cantorum

Gjennom hele sin historie har kammerkoret Schola Cantorum sikket høyt. Koret har markert seg internasjonalt og har gjort det til et varemerke å ha nyskrevet musikk på repertoaret. Begge deler kan føres tilbake til organisten, komponisten og dirigenten Knut Nystedt (1915–). I 1964 vendte han hjem fra studier i USA til Universitetet i Oslo og startet et kor i tilknytning til faget musikkvitenskap. Koret rekrutterer fortsatt sine sangere blant studentene på Universitetet og fra Norges musikkhøgskole.

I den amerikanske kortradisjonen som Nystedt er utdannet i, har nyskrevet musikk en sentral plass, og denne praksisen førte Nystedt videre i Oslo. Hans egen musikk ble også viktig i Schola Cantorum's repertoar.

Nystedt dirigerte Schola Cantorum til 1985. Han stiftet og dirigerte også Det Norske Solistkor. Etter kortere perioder under dirigentene Jon Fylling og Carl Høgset, tok konsertorganisten og dirigenten Kåre Hanken over Schola Cantorum i 1987. Under Hanken reiste Schola Cantorum på flere større turneer til blant annet Japan og Sør-Afrika og spilte inn to CD-er, den ene med musikk av Knut Nystedt.

I 1999 tok Eirik Sørborg steget fra tenorrekken til dirigentpulten. Dagens dirigent Tone Bianca Sparre Dahl begynte å dirigere Schola i 2002. Under Dahl har Schola Cantorum for alvor markert seg i norsk musikkliv. Koret samarbeider jevnlig med utøvere på høyt nivå som Kringkasting-

orkesteret, Det Norske Blåseensemble og Nordic Voices. Ensemblet har stor fleksibilitet og gjør alt fra nyskrevet musikk til folkemusikk og samarbeidsprosjekter med metalbandet Dimmu Borgir. De siste årene har Schola Cantorum turnert i blant annet Italia, Sverige, Finland, Sør-Korea, Russland, Danmark, Tyskland og Ukraina. Dahl fører Nystedts tradisjon for nyskrevet musikk videre. Denne innspillingen inneholder flere verk av unge norske komponister som ikke er mye eldre enn korsangerne selv, og som likevel har markert seg som sterke videreførere av Knut Nystedts virke. Platen er Schola Cantorum's andre under Dahls ledelse.

Tone Bianca Sparre Dahl

Tone Bianca Sparre Dahl utdannet seg som sanger og pianist, blant annet med fordypning i Kodaly-metodikk i Ungarn, før hun tok diplomeksamen i kordireksjon

ved Norges musikkhøgskole, der hun i dag underviser. Dahl er også lektor ved musikklinjen på Oslo by Steiner-skole. Hun har dirigert Schola Cantorum siden 2002. Foruten selv å ha sunget under sentrale norske kordirenter som Carl Høgset og Terje Kvam, dirigerte hun en periode Den Norske Studentersangforening. Dahl var dirigent for Norges Ungdomskor i 2012 og 2013. Hun er mye brukt som seminarholder og gjestedirigent nasjonalt og internasjonalt.

Blu-ray is the first domestic format in history that unites theatre movies and music sound in equally high quality. The musical advantage is the high resolution for audio, and the convenience for the audience as one single player will handle music, films, DVD-collection and your old library of traditional CD.

Developed by Munich's msm-studios in co-operation with Lindberg Lyd, the Pure Audio Blu-ray combines the Blu-ray format's vast storage capacity and bandwidth necessary for high resolution sound (up to 192 kHz/24Bit) in surround and stereo with the easy and straight-forward handling of a CD. Pure Audio Blu-ray can be operated in two ways: by on-screen menu navigation or by remote control without a TV screen. Remote control operation is as easy as with a CD: besides the standard transport controls the numeric keys directly access the corresponding track number and the desired audio stream can be selected by the coloured keys on the remote control. For example, press the red button for 5.1 DTS HD Master or yellow for 2.0 LPCM. Pure Audio Blu-ray plays back on every Blu-ray player.

■ 5.0 DTS HD MA 24/192kHz

■ 2.0 LPCM 24/192kHz

This **Pure Audio Blu-ray** is equipped with **mShuttle** technology – the key to enjoying your music even when away from your Blu-ray player. Connecting your BD player to your home network will enable you to access portable copies of the songs residing on the disc: you may burn your own copy in CD quality or transfer MP3s of your favourite tracks to your mobile player. mShuttle provides a versatile listening experience of Pure Audio Blu-ray: in studio quality FLAC on your home entertainment system, in CD quality in car & kitchen, or as MP3 wherever you are.

1. Make sure that your BD player is connected to your computer network.
2. Insert the Pure Audio Blu-ray Disc into your BD player and press the mShuttle button after the disc is loaded.
3. Open the Internet browser of your computer and type in the IP address of your BD player. You will find this address in the setup menu of your Blu-ray Disc player.
4. Select booklet and audio files to download from the Blu-ray to your computer.

Blu-ray authoring **msm-studios GmbH**
audio encoding **Morten Lindberg** • screen design **Dominik Fritz**
authoring **Martin Seer** • project management **Stefan Bock**
Blu-ray producers **Morten Lindberg** and **Stefan Bock**

Recorded at Gamle Aker Church, Norway January/March/October 2011 by Lindberg Lyd AS

Recording Producer and Balance Engineer **MORTEN LINDBERG**
Recording Technician **BEATRICE JOHANNESSEN**

Editing **JØRN SIMENSTAD**
Mix and Mastering **MORTEN LINDBERG**

Artwork and design **MORTEN LINDBERG**
Painting "Holy Family" **Pompeo Batoni (1708-1787)**
Photos **ANNA-JULIA GRANBERG** Session Photos **MORTEN LINDBERG**
Text **HILD BORCHGREVINK** Translation **ANDREW SMITH**

Executive Producers **JØRN SIMENSTAD** and **MORTEN LINDBERG**

Financially supported by **Fond For Utøvende Kunstnere**, **Fond For Lyd og Bilde**,
Arts Council Norway and **University of Oslo**

2L is the exclusive and registered trade mark
of Lindberg Lyd AS 20©13 [NOMPP1307010-140] **2L-095-SABD**

This recording was made by Lindberg Lyd AS with DPA microphones, Millennia Media amplifiers and SPHYNX2 converters to a PYRAMIX workstation. Digital eXtreme Definition is a professional audio format that brings "analogue" qualities in 24 bit at 352.8 kHz sampling rate. DXD preserves 8.4672 Mbit/s per channel linear PCM.

Note on Low Frequency Effect channel: For SACD and FLAC audio files, all six channels (including the Lfe channel) are calibrated for equal playback levels. However, in the audio streams for the Blu-ray the Lfe channel is lowered by -10dB in the mastering process, anticipating a +10dB elevation in cinema-style home theatre playback.